

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL STRĂȘENI

DECIZIE nr. 6/
din 18 noiembrie 2022

PROIECT

Cu privire la aprobarea Bugetului
raional pentru anul 2023

În temeiul art. 19, art. 43 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 436/2008 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare, art. 24, art. 25, art. 47, art. 55 ale Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, art. 20 din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, art. 47, art. 48 ale Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, în conformitate cu prevederile Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 209/2015, examinînd nota informativă, Consiliul raional DECIDE:

1. Se aprobă bugetul raional pentru anul 2023 la venituri în sumă de 293893,6 mii lei, la cheltuieli în sumă de 293893,6 mii lei.
2. Sinteza indicatorilor generali și sursele de finanțare ale bugetului raional se prezintă în anexa nr. 1.
3. Componenta veniturilor bugetului local se prezintă în anexa nr. 2.
4. Resursele și cheltuielile bugetului raional conform clasificăției funcționale și pe programe se prezintă în anexa nr. 3.
5. Se aprobă Fondul de rezervă în sumă de 500,0 mii lei.
6. Se aprobă componenta raională pentru protecția împotriva efectelor negative ale aplicării formulei, precum și sporirii interesului pentru consolidarea rețelei școlare în sumă de 15672,6 lei, dintre care 4000,0 mii lei pentru serviciile de transport școlar.
7. Se aprobă Fondul pentru educația incluzivă în mărime de 3153,2 mii lei, ceea ce constituie 2% din volumul transferurilor categoriale, calculate pe bază de formulă a instituției.
8. Se aprobă efectivul-limită a statelor de personal din instituțiile bugetare finanțate de la buget, conform anexei nr. 4.
9. Datoriile creditoare, înregistrate la 1 ianuarie 2023 ale instituțiile bugetare vor fi achitate din contul și în limita alocațiilor aprobate pe an.
10. Sinteza veniturilor colectate de către instituțiile bugetare finanțate din bugetul raional se prezintă în anexa nr. 5.
11. Instituțiile bugetare vor asigura:
 - dezagregarea în termen a limitelor stabilite cu introducerea acestora în sistemul informațional de management financiar;
 - legalitatea utilizării alocațiilor bugetare și respectarea limitelor aprobate;

- utilizarea conform destinației a transferurilor cu destinație specială alocate de la bugetul de stat;
- contractarea de lucrări, servicii și bunuri materiale conform prevederilor Legii privind achizițiile publice;
- raportarea în termenii stabiliți a performanțelor realizate conform competenței.

12. Secția finanțe (V. Schirlui) va analiza sistematic executarea bugetului raional și va înainta în caz de necesitate propuneri concrete pentru consolidarea disciplinei financiare bugetare și menținerea echilibrului bugetar.

13. Se autorizează președintele raionului (V. Jardan) cu rolul de administrator de buget:

- să modifice planurile de alocații între diferite nivele ale clasificăției economice (K2) în cadrul aceleiași funcții (F1F3) în cadrul unui subprogram, fără majorarea cheltuielilor de personal și fără modificarea cheltuielilor pentru investiții capitale și a transferurilor interbugetare;
- să includă în programele respective de cheltuieli, în baza dispoziției alocațiile repartizate prin decizia Consiliului raional din Fondul de rezervă;
- autoritățile bugetare (Org 1, Org 2) să modifice planurile de alocații între instituțiile subordonate între nivele K4;
- instituțiile bugetare să modifice planurile de alocații între nivele K5-K6.

14. Decizia în cauză va fi adusă la cunoștință publică în termene stabilite de actele normative.

15. Prezenta decizie intră în vigoare la data includerii în Registrul de stat al actelor locale.

Președinte al ședinței,

Contrasemnat:

Secretara interimară a Consiliului raional

Nina RUSU

VIZAT:

Serviciul juridic

Secția finanțe

Direcția generală educație

Direcția generală asistență socială

Serviciul financiar-administrativ,

Aparatul președintelui raionului

**Sinteza indicatorilor generali și sursele de finanțare ale bugetului raional
pentru anul 2023**

Denumirea	Suma, mii lei
I. Venituri total, inclusiv:	293893,6
Transferuri de la bugetul de stat	273835,3
II. Cheltuieli, total	293893,6
II.1. Cheltuieli total	293893,6
II.2. Active nefinanciare, total	-
III. Sold bugetar	-
IV. Sursele de finanțare total, inclusiv:	293893,6
Resurse generale	9982,5
Resurse colectate	10075,8
Transferuri de la bugetul de stat	273835,3

VENITURILE BUGETULUI RAIONAL PENTRU ANUL 2023

Denumirea	Cod Eco (k6)	Suma, mii lei
I. Impozite pe venit		
1.1 Impozit pe venitul persoanelor fizice	111110, 111121, 111130, 111125	9777,5
II. Alte taxe pentru mărfuri și servicii		
2.1 Taxa pentru apă	114611	200,0
III. Comercializarea mărfurilor și serviciilor de către instituțiile bugetare		
3.1 Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	142310	7853,0
3.2 Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public	142320	1337,0
IV. Donații voluntare pentru cheltuieli curente		
4.1. Donații voluntare pentru cheltuieli curente din surse interne pentru instituțiile bugetare	144114	735,8
V. Amenzi pentru încălcarea traficului rutier		
4.1 Amenzi și sancțiuni contravenționale încasate în bugetul local de nivelul II	143120	5,0
VI. Taxe și plăți administrative		
5.1 Taxa la cumpărarea valutei de către persoanele fizice în casele de schimb valutar	142245	150,0
VENITURI ÎN TOTAL		20058,3
VII. Transferuri		273835,3
6.1 Transferuri curente primite cu destinație generală între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II	191131	42321,7
6.2 Transferuri curente primite cu destinație specială între bugetele de stat și bugetele locale de nivelul II pentru învățământul preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar)	191111	206731,7
6.3 Transferuri curente primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru școli sportive	191113	3371,2
6.4 Transferuri curente primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru asigurarea și asistența socială	191112	9399,7
6.5 Transferuri din Fondul Republican de susținere socială a populației	191310	0
6.6 Transferuri cu destinație specială pentru infrastructura drumurilor	191116	12011,0
TOTAL GENERAL VENITURI		293893,6

Resursele și cheltuielile bugetului raional conform clasificății funcționale și programe pentru anul 2022

Denumirea	Cod	Suma, mii lei
Cheltuieli recurente, în total		293893,60
cheltuieli de personal, în total		
Investiții capitale, în total	-	-
Grupa principală 1		8863,2
Resurse, total	-	
<i>Resurse generale</i>	1	8703,2
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	160,0
Cheltuieli, total	-	8863,2
Exercitarea guvernării	0301	5295,1
Servicii de suport pentru exercitarea guvernării	0302	2713,1
Politici și management în domeniul bugetar-fiscal	0501	1355,0
Gestionarea fondurilor de rezervă și de intervenție	0802	500,0
Acțiuni cu caracter general	0808	-1000,0
Grupa principală 2		1404,1
Resurse, total	-	
<i>Resurse generale</i>	1	1404,1
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	-
Cheltuieli, total	-	1404,1
Servicii de suport în domeniul apărării naționale	3104	1404,1
Grupa principală 4		15205,4
Resurse, total	-	
<i>Resurse generale</i>	1	15205,4
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	-
Cheltuieli, total	-	15205,4
Servicii economice, cadastru și agricultură	5015	1655,3
Servicii transport și gospodăria drumurilor	6401	1539,1
Dezvoltarea drumurilor	6402	12011,0
Grupa principală 6		0,0
Resurse, total	-	
<i>Resurse generale</i>	1	0,0
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	0,0
Cheltuieli, total	-	
Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale	7502	0,0
Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale	7503	0,0
Grupa principală 7		2800,0
Resurse, total	-	
<i>Resurse generale</i>	1	2800,0
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	0,0
Cheltuieli, total	-	2800,0
Programe naționale și speciale în domeniul ocrotirii sănătății	8018	400,0

Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății	8019	2400,0
Grupa principală 8		17845,7
Resurse, total	-	
<i>Resurse generale</i>	1	16732,7
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	1113,0
Cheltuieli, total	-	17845,7
Politici și management în domeniul culturii	8501	752,5
Dezvoltarea culturii	8502	6955,0
Sport	8602	6253,2
Tineret	8603	3885,0
Grupa principală 9		220376,5
Resurse, total	-	
<i>Resurse generale</i>	1	212759,5
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	7617,0
Cheltuieli, total	-	220376,5
Politici și management în domeniul educației	8801	2889,5
Educație timpurie	8802	25372,5
Învățământ gimnazial	8804	68911,6
Învățământ liceal	8806	110698,3
Servicii generale în educație	8813	5791,9
Educația extrașcolară și susținerea elevilor dotați	8814	6492,7
Curriculum	8815	220,0
Grupa principală 10		27398,7
Resurse, total	-	-
<i>Resurse generale</i>	1	26362,9
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	1035,8
Cheltuieli, total	-	27398,7
Politici și management în domeniul protecției sociale	9001	2754,0
Protecție a familiei și copilului	9006	6330,0
Asistență socială a persoanelor cu necesități speciale	9010	17084,6
Protecție socială în cazuri excepționale	9012	150,0
Protecția socială a unor categorii de cetățeni	9019	1080,1

Efectivul-limită a unităților de personal pe autorităților/instituțiile finanțate din bugetul local

Denumirea	Cod instituției Org1/Org2	Efectivul de personal, unități
Consiliul raional, TOTAL GENERAL	1777	1771,5
Total Aparatul președintelui, inclusiv:	15745	52,0
<i>Aparatul președintelui raionului</i>	-	23,0
<i>Secția proiecte investiționale</i>	-	4,0
<i>Secția construcții și transport</i>	-	21,0
<i>Serviciul agricultură, relații funciare, cadastru și patrimoniu</i>	-	4,0
Serviciul juridic	15750	3,0
Secția finanțe	16537	8,0
Centrul Militar Teritorial Strășeni	11272	6,5
Învățământ, total	2210	1330,0
Direcția generală educație total, inclusiv:	15037	24,0
<i>Direcția politici educaționale și management</i>	-	11,0
<i>Serviciul management al curriculumului și formare profesională</i>	-	5,0
<i>Secția economico-financiară</i>	-	8,0
Serviciul raional de asistență psihopedagogică	15046	8,0
Tabăra de odihnă pentru copii „Codru”	15044	4,0
Centrul de creație a elevilor	15040	27,0
Licee	2210	666,8
Gimnazii	2210	556,7
Centrul de creație a elevilor	15040	27,0
Cultură, sport, tineret și odihnă		67,5
Secția cultură, turism, tineret și sport	16538	4,0
Casa Raională de Cultură Strășeni	16540	33,5
Biblioteca Publică Raională „Mihail Sadoveanu”	13564	27,0
Centrul Raional de Tineret Strășeni	16539	3,0
Centrul de odihnă și agrement pentru copii și tineret ”Divertis”	15078	14,5
Școala sportivă mun. Strășeni	15041	29,0
Complexul sportiv	-	13,0
Protecția socială, total	2404	294,5
Direcția generală asistență socială	15207	18,5
Casa de copii de tip familial	15217	2,0
Serviciul de asistență parentală profesionistă	15208	17,0
Serviciul de deservire socială la domiciliu	15224	31,0
Serviciul de asistență socială comunitară	15219	33,0
Serviciul de asistență personală	15213	53,0
Serviciul de asistență personală ANAS	16166	111,0
Serviciul "Plasament familial pentru adulți"	15212	2,0
Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și adulte com. Micleușeni	15223	12,5
Centrul de zi pentru copii „Bunvolentia”	15231	9,0
Serviciul de protezare și ortopedie	15211	0,5
Serviciul social Echipa Mobilă	-	5,0

**Sinteza veniturilor colectate de către instituțiile
bugetare finanțate din bugetul raional pentru anul 2023**

Nr/o	Instituțiile publice	Suma anuală, mii lei
1.	Biblioteca Publică Raională „M. Sadoveanu”	3,0
2.	Aparatul președintelui raionului	160,0
3.	Casa Raională de Cultură Strășeni	110,0
4.	Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și adulte, s. Micleușeni	300,0
5.	Centrul de zi pentru copii „Bunvolentia”	735,8
6.	Direcția generală educație	7617,0
7.	Schimb valutar	150,0
8.	Complexul sportiv	1000,0
	TOTAL	10075,8

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de decizie „Cu privire la aprobarea Bugetului raional pentru anul 2023”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Președintele raionului, Secția finanțe, direcțiile și secțiile Consiliului raional precum și instituțiile publice subordonate Consiliului raional.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În temeiul art. 43 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 436/2008 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul raional aprobă decizia bugetară anuală.

Proiectul deciziei se propune Consiliului raional pentru aprobare în lectura a doua. Proiectul bugetului a fost elaborat conform prevederilor art. 50 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 și art. 20, art. 21 ale Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.

Finalitățile urmărite prin adoptarea actului respectiv constau în direcționarea resurselor disponibile la programe de importanță vitală și finanțarea cheltuielilor pentru buna desfășurare a activităților instituțiilor publice finanțate din bugetul raional.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de decizie ”Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2023” prevede partea dispozitivă și 5 anexe în care sunt indicate veniturile totale și cheltuielile totale a bugetului raional denumirea și cantitatea bunurilor care urmează a fi transmise instituțiilor de învățământ din raion.

Principala prevedere a proiectului de decizie privind aprobarea bugetului raional pentru anul 2023 constă în aprobarea planurilor de finanțare a executorilor de buget.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de decizie „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2023” nu va necesita cheltuieli suplimentare.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de decizie se încorporează în sistemul actelor normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul deciziei ”Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2023”, a fost avizat de către Serviciul juridic, Președintele raionului, Secția finanțe, Direcția generală educație, Direcția generală asistență socială, Serviciul financiar-administrativ al Aparatului președintelui raionului, secretara interimară a Consiliului raional.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2013 privind transparența în procesul decizional, proiectul deciziei este plasat pe pagina web oficială a Consiliului raional www.crstraseni.md la directoriul *Transparența decizională*, secțiunea *Consultări publice ale proiectelor*.

7. Constatările expertizei anticorupție

În temeiul art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, art. 28 alin. (3) din Legea integrității nr. 82/2017, proiectul a fost supus expertizei anticorupție de către autor.

Proiectul de decizie corespunde normelor juridice și exclude orice element care ar favoriza corupția.

8. Constatările expertizei juridice

În temeiul art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost expus expertizei juridice de către Serviciul juridic, subdiviziune a Consiliului raional. Proiectul deciziei este în concordanță cu Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale și Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. Structura și conținutul actului corespund normelor de tehnică legislativă.

Proiectul deciziei se prezintă comisiilor consultative de specialitate pentru avizare și se propune Consiliului raional pentru examinare și adoptare în ședință.

Notă informativă la proiectul Bugetului raional pentru anul 2023

Proiectul bugetului raional pentru anul 2023 este elaborat conform prevederilor Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 și Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare.

Prognoza veniturilor bugetului pentru anul 2023 s-a efectuat reeșind din prevederile legislației fiscale în vigoare, ținând cont de prevederile Legii cu privire la modificarea unor acte legislative în partea ce țin de modificările la art. 33 alin (1) din Codul fiscal, precum și în baza analizei bazei fiscale, separat pe tipuri de impozite, taxe și alte încasări la buget.

La baza elaborării proiectului bugetului au stat prognoza dezvoltării economiei raionului și obiectivele politicii fiscale din anul 2022.

Totodată, s-a ținut cont de cadrul legislativ în vigoare și toate actele normative adoptate de Parlament și de către Guvern în anul 2022, care au impact asupra cheltuielilor bugetare pentru anul 2023.

În proiectul bugetului pentru anul 2023, un accent deosebit este pus pe corelarea strânsă a cadrului de cheltuieli cu cadrul de resurse disponibile prin sporirea eficacității și eficienței cheltuielilor publice, prioritizării programelor de cheltuieli și direcționării resurselor disponibile la programe de importanță vitală, fără a admite crearea de blocaje financiare în sistemul bugetar.

În vederea asigurării și extinderii autonomiei locale și asigurării unui cadru fiscal previzibil și corespunzător, începând cu 1 ianuarie 2021 cotele defalcărilor de la impozitul pe venitul persoanelor fizice pentru bugetul raional constituie 25% din volumul total colectat pe teritoriul municipiului-reședință de raion

Ca structură, proiectul de lege a bugetului de stat pentru anul 2023 cuprinde: partea textuală, cu prevederi generale și anexe. Deasemenea, proiectul bugetului este însoțit de Nota informativă care conține tabele, destinate facilitării procesului de analiză și promovare a acestuia autorității reprezentative și deliberative.

Veniturile bugetului raionului pentru anul 2023

În procesul elaborării proiectului de buget pentru anul 2023 ca bază a stat prognoza principalelor indicatori macroeconomici stipulați în circulara Ministerului Finanțelor nr. 06/2-07-66 din 29.09.2022, privind particularitățile specifice de estimare a unor venituri și sursele de finanțare precum și a politicilor priorităților în domeniul cheltuielilor publice pentru următorul an bugetar. Astfel, în anul 2023 în bugetul raional se preconizează acumularea veniturilor în suma totală de 293893,6 mii lei, cu o creștere față de sumele aprobate pentru anul 2022 cu 23522,0 mii lei.

Din suma totală a veniturilor 6 la sută sau 20058,3 mii lei revin veniturilor proprii a raionului.

Pentru anul 2023 sunt prevăzute transferuri de la Bugetul de stat în sumă de 273835,3 mii lei, ceea ce constituie 94 %, inclusiv:

- Transferuri cu destinație generală 42321,7 mii lei;
- Transferuri cu destinație specială 231513,6 mii lei;

În suma veniturilor proprii preconizate, pe primul loc se plasează impozitul pe venitul persoanelor fizice, suma căruia constituie după defalcări, conform cotelor procentuale 9777,5 mii lei sau 49 % din totalul celor proprii.

Pronosticul încasărilor impozitului pe venitul din salariu se axează pe fondul de remunerare a muncii pe economia națională, numărul mediu de salariați luat ca bază pentru calcularea salariului, scutirile personale și pentru persoanele întreținute, scutirile pentru contribuțiile individuale în bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurilor obligatorii de asistență medicală și cotele pentru venitul impozabil stabilite prin Codul Fiscal.

Pe alte impozite, taxe și încasări prognoza s-a efectuat în baza cotelor și tarifelor stabilite, analizei încasărilor pe anii 2020-2022.

Veniturile colectate reprezintă o sursă de venit puțin semnificativă, ponderea acestora în volumul veniturilor proprii alcătuiește 49 la sută. Ca volum nominal, această categorie de venituri însumează 10075,80 mii lei.

În condițiile cadrului de resurse financiare se impune ca estimările de cheltuieli ale autorităților publice locale să fie în limita volumului de resurse disponibile. În acest context, se impune necesitatea optimizării angajării și cheltuielilor de personal, precum și aplicarea unui regim strict de economii la cheltuielile pentru mărfuri și servicii.

Ca și în anii precedenți, bugetul pentru anul 2023 are un caracter social pronunțat.

Prin urmare, cheltuielile globale pentru anul 2023 se estimează în sumă de 293893,6 mii lei cu 2352,4 mii lei mai mult față de cheltuielile aprobate pentru anul 2022.

Cu toate acestea, e necesar de menționat că necesitățile sau cererile de cheltuieli suplimentare ale autorităților publice depășesc cu mult posibilitățile bugetului.

Practic pe majoritatea ramurilor din sectorul social se atestă o creștere a cheltuielilor. În cheltuielile totale ale bugetului, ponderea majoră de 89 la sută sau 242752,1 revine cheltuielilor de ordin social. În aspectul repartizării resurselor financiare pe ramuri, se atestă volumul preponderent pentru ramura „Învățământ”.

Structura cheltuielilor bugetului raionului conform clasificății funcționale și pe programe pentru anul 2023 se prezintă în anexa nr. 2 la prezenta decizie.

Din suma totală estimată a cheltuielilor, 231513,6 mii lei constituie transferurile cu destinație specială, 42321,7 mii lei constituie transferurile cu destinație generală și doar 20058,3 mii lei constituie resursele financiare proprii.

În aspectul clasificății economice, cheltuielile bugetului raionului se caracterizează precum urmează:

Cheltuieli de personal. Cheltuielile de personal pentru instituțiile finanțate de la bugetul raionului pentru anul 2023 se prevăd în sumă de 164 400,2 mii lei sau 56 % din cheltuielile totale și sînt în creștere cu 2400,2 mii lei față de cele aprobate pentru anul 2022, luînd în considerare implementarea măsurilor de remunerare a muncii prevăzute în legislație.

Prin urmare începînd cu 1 ianuarie 2023 valorile de referință se vor aplica în următoarele mărimi:

- 1900,0 lei pentru angajații din sectorul bugetar în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
- 2000 lei personalului didactic, științifico-didactic și personalului de conducere din instituțiile de învățămînt, conducători ai instituțiilor de educație timpurie, învățămînt primar, gimnazial și liceal.

Bunuri și servicii. Cheltuielile pentru bunuri și servicii pentru anul 2023 se prevăd în sumă 86 703,0 mii lei sau 29 % din cheltuielile totale.

Pentru subsidii se prevăd alocații în sumă de 400,0 mii lei.

Prestațiile sociale însumează 14068,7 mii lei.

Pentru *mijloace fixe* se prevăd alocații în sumă de 17041,8 mii lei sau 5,7 % din totalul de cheltuieli.

Pentru finanțarea învățămîntului în anul 2023 vor fi alocate 220376,5 mii lei sau 75 % din volumul total al bugetului.

În anul 2023 din buget vor fi finanțate 15 gimnazii, 10 licee, cu numărul total de clase de 384 clase, față de 405 din anul precedent, cu un număr total de 8697 elevi pentru anul 2023, cu 219 elevi mai puțin față de anul 2022.

În anul 2023 pentru școli, gimnazii și licee se prelungește implementarea metodei de finanțare pe bază de formulă per elev la nivel național, în componența transferurilor cu destinație specială a bugetului raional fiind prevăzute transferuri categoriale.

Pentru transferuri categoriale pentru anul 2023 se prevăd mijloace financiare în sumă de 171760,5 mii lei.

Transferurile categoriale reprezintă mijloace financiare, calculate în bază de formulă, alocate cu titlu definitiv și în sumă absolută, de la bugetul de stat la bugetele raionale în scopul finanțării instituțiilor de învățămînt.

Cuantumul normativului valoric pentru un „elev ponderat” și a normativului valoric pentru instituție, luat în calcul la stabilirea transferurilor categoriale, constituie 16311,0 lei și, respectiv 883,59 mii lei.

Totodată, prin Hotărîrea Guvernului nr. 351 din 29 mai 2012 pentru gimnazii și licee sunt prevăzute resurse financiare pentru educație incluzivă în sumă de 3153,2 mii lei.

Pentru acordarea *dejunurilor calde* elevilor claselor I-IV, în calcul s-a luat numărul elevilor la situația din 1 septembrie 2022, numărul de 171 zile alimentație și norma de alimentație de 13,0 lei și suma constituie 7940,6 mii lei.

Informația privind bugetul instituțiilor de învățământ se reflectă în tabela nr. 4 la nota informativă.

În anul 2023 vom continua practica de stimulare a tinerilor specialiști care activează în domeniul învățământului. Pentru acest scop în buget sunt prevăzute 1080,1 mii lei.

În scopul îmbunătățirii condițiilor de odihnă a copiilor în anul 2023 se prevede a prelungi renovarea Centrului de odihnă și agrement pentru copii și tineret „Divertis”. Pentru odihna copiilor în sezonul estival sînt prevăzute mijloace financiare în volum de 2078,3 mii lei.

De asemenea, în anul 2023, pentru cheltuielile de cultură, turism și sport, sunt planificate 17845,7 mii lei.

Prin urmare, în anul 2023 se prevede de a finanța:

- Casă Raională de Cultură Strășeni - în sumă de 3762,0 mii lei;
- Biblioteca Publică Raională “Mihail Sdoveanu” - în sumă de 3193,0 mii lei;
- Măsurile sportive și culturale - în sumă de 2119,6 mii lei;
- Școala sportivă - în sumă de 3371,2 mii lei ;
- Centrul Raional de Tineret Strășeni - în sumă de 500,0 mii lei;
- Centrul de odihnă și agrement pentru copii și tineret “Divertis” - în sumă de 2147,4 mii lei;
- Complexul Sportiv Raional Strășeni – în sumă de 2000,0 mii lei;
- Secția cutrură, turism, tineret și sport – în sumă de 752,5 mii lei.

La fel, pentru asigurarea cu medicamente a unor categorii de bolnavi, care sînt stipulați în Programul național în mărime de 50 la sută și pentru reparația capitală a instituțiilor medico-sanitare publice din raion sînt prevăzute alocații din bugetul raional în sumă de 2800,0 mii lei.

La compartimentul “Protecția socială” pentru anul 2023 s-au estimat cheltuieli în sumă de 27398,7. Transferurile cu destinație specială pentru anul 2023 au fost estimate în sumă de 9399,7 mii lei sau cu 2805,6 mii lei mai mult față de anul 2022. Totodată, menționam ca redistribuirea sumelor din pachetul minim de servicii sociale pentru anul 2022 din Fondul de susținerea a populației nu a fost repartizate și transmise autoritățile publice locale de nivelul al doilea de către Agenția Națională Asistență Socială.

Reeșind din toate sursele disponibile în anul 2023 au fost estimate mijloace proprii în sumă de 14007,2 pentru finanțarea următoarelor subprograme:

- Susținerea caselor de copii de tip familial (CCTF) - 587,0 mii lei;
- Servicii de asistență profesionistă (APP) - 1413,0 mii lei;
- Servicii de deservire sociala la domiciliu - 2149,0 mii lei;
- Serviciul de asistență socială comunitară - 3249,0 mii lei;
- Centrul de reabilitare s. Micleușeni - 2151,0 mii lei;
- Centru de zi pentru copii „Bunvolentia” s. Cojușna - 154,2 mii lei;
- Serviciul de asistență personală - 3450,0 mii lei;
- Serviciul de plasament pentru adulți - 194,0 mii lei;
- Tinerii specialiști (Surse proprii) - 10,0 mii lei;
- Serviciul “Echipa mobilă” - 650,0 mii lei.

Compenșări pentru serviciile de transport achitate conform Hotărârii de Guvern nr. 1413 din 27.12.16 „Cu privire la aprobarea Regulamentului de stabilire și plată a compenșății pentru serviciile de transport” au fost prevăzute în sumă de 4889,6 mii lei pentru 5095 beneficiari.

Penru plata indemnizației pentru copii adoptați și aflați sub tutelă sunt prevăzute transferuri cu destinație specială în sumă de 2800,0 mii lei pentru 162 beneficiari.

Asigurarea prestațiilor sociale pentru copii plasați în serviciile sociale (bani de buzunar), 95 beneficiari în sumă de 640,0 mii lei.

Pentru plata indemnizației și compenșățiilor pentru absolvenții instituțiilor de învățământ sunt estimate cheltuieli în sumă de 1070,1 mii lei 27 de beneficiari.

Și în final, pentru „Alte cheltuieli” ale bugetului raional, sînt estimate alocații bugetare în volum nominal de 2864,1 mii lei.

Constituirea fondurilor de rezervă a Consiliului raional a fost planificat în sumă de 500,0 mii lei.

În scopul atribuirii unui grad mai mare de transparență, proiectul bugetului raional pentru anul 2023 este prezentat printr-un șir de anexe atît la partea de venituri, cît și la cheltuieli. Considerăm că, structurarea proiectului bugetului în așa mod redă mult mai detaliat și mai desfășurat indicatorii proiectului bugetului și face mai accesibilă înțelegerea acestor indicatori de către contribuabili și beneficiarii de mijloace de la buget, inclusiv și de către populație.

Necesitățile de cheltuieli depășesc cu mult cadrul de resurse disponibile. Însă ceea ce se cuprinde în proiectul bugetului pentru anul viitor propus pentru discuție, este strictul necesar care este planificat pentru o bună desfășurarea activității instituțiilor finanțate din bugetul raional. Avînd în vedere că proiectul bugetului se examinează concomitent în prima și a doua lectură, se propune ca bugetul raional pentru anul 2023 să fie aprobat la venituri și cheltuieli în sumă de 293893,6 mii lei.

Informația privind volumul bugetelor finanțate din bugetul raional pentru anul 2023 este reflectată în tabela nr. 3 la Nota informativă.

Șefa Secției finanțe

Valeria SCHIRLIU

Structura veniturilor Bugetului raional conform clasificății economice

(mii lei)

Nr.	Denumirea	Executat 2021	Aprobat 2022	Estimat 2023
	Total general la compartimentul venituri, inclusiv:	262132,0	260041,5	293893,6
I	Transferuri	247614,1	245319,5	273835,3
1.	Transferuri cu destinație generală de la bugetul de stat către bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul II	37949,6	34864,4	42321,7
2.	Transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele UTA pentru învățământ	172693,2	177153,0	206731,7
3.	Transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele UTA pentru asigurarea și asistența socială	10049,2	8215,3	9399,7
4.	Transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele UTA pentru școlile sportive	2793,5	2968,2	3371,2
6.	Transferuri din Fondul Republican de susținere socială a populației	3095,0	3222,9	0
7.	Transferuri cu destinație specială pentru infrastructura drumului	11540,6	13680,7	12011,0
8.	Alte transferuri capitale	5273,5	0	0
9.	Transferuri din Fondul de compensare	4219,5	5215,0	0
II	Venituri proprii, inclusiv:	14517,9	14722,0	20058,3
1.	Impozite pe venit	7532,4	6965,0	9777,5
3.	Taxa pentru resurse naturale	249,6	720,0	200,0
4.	Amenzi și sancțiuni administrative	6,6	10,0	5,0
5.	Alte încasări	1054,9	466,0	735,8
6.	Încasările mijloacelor speciale	5532,2	6451,0	9190,0
7.	Veniturile fondurilor speciale	142,2	110,0	150,0

**Structura cheltuielilor Bugetului raional conform clasificății funcționale
pe anii 2021-2023**

	<i>2021 executat</i>	<i>2022 corelat</i>	<i>2023 proiect</i>
	<i>mii lei</i>	<i>mii lei</i>	<i>mii lei</i>
Cheltuieli, total	258028,4	270371,6	293893,6
01 Servicii de stat cu destinație generală	8068,6	12170,4	8863,2
02 Apărarea națională	865,7	796,3	1404,1
03 Ordine publică și securitate națională	61,2	0	0
04 Servicii în domeniul economiei	14329,8	15449,1	15205,4
06 Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	2418,5	0	0
07 Ocrotirea sănătății	4553,8	2112,6	2800,0
08 Cultura, sport, tineret, culte și odihna	13441,8	12466,7	17845,7
09 Învățământ	187140,0	200709,4	220376,5
10 Protecție socială	27149,1	26667,1	27398,7

**Informația privind volumul bugetelor instituțiilor finanțate din Bugetul raional
pentru anul 2023**

Denumirea	Suma, mii lei
Consiliul raional, TOTAL GENERAL	293893,60
Serviciile de stat cu destinație generală, total	8863,2
Aparatul președintelui raionului, serviciul juridic	4633,3
Secția finanțe	1355,0
Secția proiecte investiționale	661,8
Alte servicii generale	2713,1
Fondul de rezervă	500,0
Acțiuni cu caracter general (realizarea masei lemnoase)	-1000,0
Apărarea națională, total	1404,1
Centrul Militar Teritorial	1404,1
Servicii in domeniul economiei	15205,4
Secția economie, construcție si agricultură	1655,3
Serviciul transport	1539,1
Dezvoltarea drumurilor	12011,0
Învățământ, total	220376,5
Aparatul Direcției generale educație	2889,5
Centrul de creație al elevilor	3358,9
Centrul metodic	1482,9
Tabăra de odihnă „Codru”	343,9
Burse	180,0
Desfășurarea examenelor de absolvire	220,0
Olimpiade	31,6
Licee	89684,1
Gimnazii	63736,8
Componenta, inclusiv transportarea elevilor	15672,6
Educație incuzivă	3153,2
Serviciul raional de asistență psihopedagogică	1155,8
Centrul de odihnă și agrement pentru copii și tineret ”Divertis” (odihna de vară)	2578,3
Direcția generală educație ”PONTEM” gimnazii	5174,8
Direcția generală educație ”PONTEM” licee	5341,6
Direcția generală educație ”PONTEM” grădinițe	25372,5
Cultură, culte și odihnă, total	17845,7
Casa Raională de Cultură Strășeni	3762,0
Biblioteca Publică Raională „Mihail Sadoveanu”	3193,0
Secția cultură, turism, tineret și sport	752,5
Școala sportivă	3371,2
Măsuri în domeniul sportului	882,0
Activități pentru tineret	1237,6
Centrul de odihnă și agrement pentru copii și tineret ”Divertis”	2147,4

Centrul Raional de Tineret Strășeni	500,0
Complexul Sportiv Raional Strășeni	2000,0
Ocrotirea sănătății	2800,0
Protecția socială, total	27398,7
Direcția generală asistență socială	2754,0
Casele de copii de tip familial	587,0
Serviciile de asistență parentală	1413,0
Serviciul de deservire socială la domiciliu	2149,0
Serviciul de protezare și ortopedie	52,0
Serviciul de asistență socială comunitară	3249
Serviciul de asistență personală	3750,0
Serviciul social "Plasament familial pentru adulți"	194,0
Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și adulte Micleușeni	2151,0
Centrul de zi pentru copii „Bunvolentia”	890,0
Suținerea tinerilor specialiști	1080,1
Compensații pentru serviciile de transport	4889,6
Protecție socială în cazuri excepționale	150,0
	640,0
Asigurarea prestațiilor sociale pentru copii plasați în serviciile sociale	
Indemnizații pentru copii adoptați, cei aflați sub tutelă/curatelă	2800,0
Serviciul “Echipa mobilă”	650,0

Lista
instituțiilor de învățământ primar și secundar general cu suma mijloacelor financiare
prevăzute în buget pentru anul 2023 pe baza de formulă

Nr. d/o	Denumirea instituției	Suma, mii lei
1.	Liceul Teoretic "M. N. Vornicescu", s. Lozova	9885,5
2.	Liceul Teoretic Românești	2943,2
3.	Liceul Teoretic Sireți	11099,4
4.	Liceul Teoretic „Universul”, s. Scoreni	5499,7
5.	Liceul Teoretic „I. Inculeț”, s. Vorniceni	7432,4
6.	Liceul Teoretic Zubrești	6319,1
7.	Liceul Teoretic „Ion Vatamanu”, or. Strășeni	11016,2
8.	Liceul Teoretic „M. Eminescu”, or. Strășeni	18774,8
9.	Liceul Teoretic „N. Nekrasov”, or. Strășeni	4397,4
10.	Liceul Teoretic „A. Russo”, s. Cojușna	12316,4
	Total licee:	89684,1
11.	Gimnaziul „M. Viteazul”, or. Strășeni	14060,6
12.	Gimnaziul "I. Creangă" s. Micleușeni	3622,1
13.	Gimnaziul Gălești	3033,7
14.	Gimnaziul Micăuți	4499,9
15.	Gimnaziul Dolna	2019,0
16.	Gimnaziul Țigănești	3524,0
17.	Gimnaziul Pănășești	3850,2
18.	Gimnaziul Rădeni	5818,1
19.	Gimnaziul Recea	4221,9
20.	Gimnaziul Roșcani	2629,9
21.	Gimnaziul Voinova	3016,6
22.	Gimnaziul Bucovăț	2611,0
23.	Gimnaziul Tătărești	2677,7
24.	Gimnaziul Căpriană	3823,5
26.	Gimnaziul Codreanca	4328,6
	Total gimnazii:	63736,8
	TOTAL raion	153420,9